

Nr 260.

Av herr **Kristensson**, om skrivelse till *Kungl. Maj:t* angående
ändring i gällande läroverksstadga i avseende å förfa-
randet vid ledigförklarandet av lektorstjänster.

Gällande läroverksstadga § 177 föreskriver vid inträffad vakans för rektor att »efter kollegiets hörande avgiva förslag angående de ämnen, i vilka den blivande läraren bör undervisa», varefter läroverksöverstyrelsen vid ledigförklarandet slutgiltigt bestämmer ämnesfördelningen. Uppenbarligen har stadgandet tillkommit i syfte att möjliggöra smärre modifierationer i ämnesgrupperingen, betingade av tids- och personförhållanden. På senaste tid ha emellertid fall förekommit, där ifrågavarande stadgande tillämpats på ett sätt, som synes mig allvarligt tvinga till övervägande av en förändring. Erfarenheten giver vid handen, att vissa kollegier och i regel därmed också rektor vid ämnesförslags uppgörande äro benägna att låta hänsyn till eventuella kända aspiranter erhålla alltför stort utrymme.

Redan vid adjunkturer är det givetvis för obefordrade, som kalkylera sina befordringsutsikter, föga angenämt att finna en påräknad tjänst i exempelvis naturkunnighet och matematik förändrad till svenska, tyska och matematik. På grund av platsernas relativa talrikhet och olika kombinationer bli dock olägenheterna vid förändringar icke så betänkliga som vid lektorat. Dels är ju antalet av sistnämnda tjänster — i flertalet ämnen endast *ett* lektorat vid varje läroverk — starkt begränsat, och en aspirant måste i god tid överblicka befordringsutsikterna genom en undersökning, när pensionsåldern inträder för tjänstgörande lektorer. Därtill kommer att disputationsprov icke utom i rena undantagsfall avläggas i mera än ett ämne. Om följaktligen ett lektorat i engelska och franska vid inträffad vakans ledigförklaras i engelska och tyska, bli samtliga aspiranter med avlagt disputationsprov i franska utslutna från konkurrens. Att i flera fall missförhållanden av denna art förekommit har jag mig bekant. Sålunda förändrades för en del år sedan

en lektorstjänst vid ett läroverk till att omfatta tyska och franska i stället för franska och engelska, möjligen med ögonsikte på viss aspirant. Vid förnyad vakans 1916 bibehölls den nya ämnesfördelningen. Emellertid iakttar man av innevarande läsårs timplan, att den nämnda ämnesfördelningen förefaller hava varit åtskilligt opåkallad, i det att den utnämnde lektorn undervisar väsentligen i engelska (omkr. $\frac{2}{3}$), i mindre omfattning i tyska (omkr. $\frac{1}{3}$) men *icke alls i franska*, i vilket ämne han dock är ensam lektor vid läroverket.

I andra fall har det inträffat, att man utan synbar reell anledning uteslutit ett ämne, som rimligen bort ingå i gruppen. Sålunda har det inträffat, att vid ett läroverk en lektorstjänst i biologi och kemi förändrades att omfatta enbart biologi. Därvid inträdde det anmärkningsvärda förhållandet, att läroverket icke effektivt utnyttjar lektorns arbete å gymnasiet, utan $\frac{1}{3}$ ä $\frac{1}{4}$ av tjänstgöringen måste förläggas till realskolans stadium, där en adjunkts billigare arbetskraft borde och skulle komma till användning. Det är vidare att märka, att genom den nämnda åtgärden ett av gymnasiets ämnen, kemi, i strid med läroverkstadgans bestämmelse kommer att sakna representant bland lektorerna.

Utan svårighet kunde läroverksöverstyrelsen vid äskande av riksdagen kunna begära lektorstjänst i viss bestämd ämneskombination, som då blir definitivt fastslagen, och vid nu befintliga lektorat torde efter skedd i ett sammanhang verkställd revision av ämnesfördelningen den ordningen utan svårighet kunna låta sig genomföras, att läroverksöverstyrelsen endast efter sökt och erhållet bemyndigande av Kungl. Maj:t vid inträffad vakans äger vidtaga förändringar i ämnesfördelningen.

På grund härav hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om sådan ändring i läroverksstadgan, att vid ledigförklarande av lektorstjänster vid högre allmänt läroverk och högre lärarinneseminariet ändring i ämneskombination icke må äga rum utan medgivande av Kungl. Maj:t på därom av läroverksöverstyrelsen gjord framställning.

Stockholm den 26 januari 1917.

Emil Kristensson.